

Ott is évente kétszer kell patkányt irtani, ahol sosem volt

Kisboltok és seprűrendelet

Az uniós szabályozáshoz képest lényegesen szigorúbb rendelettel hozzák lehetetlen helyzetbe a valaha kényszervállalkozásként megnyitott garázsboltokat.

A köznyelv seprűrendeletnek nevezte el a földművelésügyi és az egészségügyi tárca július 30-án hozott, s augusztus 11-ével hatályba lépett rendeletét. Az élelmiszert előállítókra és az azt forgalmazókra egyaránt érvényes, a higiéniai feltételeket szigorító jogszabály megdöbbentette a kereskedői szakmát. Egyrészt azért, mert az EU-ban sem várnak el ilyen feltételeket az ottani boltoktól, másrészt újabb adminisztratív terheket ró a legtöbbször csak egy-két ember által működtetett vállalkozásokra.

A rendelet előírásából ezúttal a legérdekesebbeket mazsolázzuk ki: a vállalkozás vezetőjének a takarításról részletes utasítást kell kiadnia, a tisztítószerek felhasználását pedig dokumentálni. A takarítással foglalkozó munkatársakat ki kell oktatni, az ismeretek elsajátításáról utólag meg kell győződni. Kérik a rágcsálók ellen kihelyezett mérgező ládáról térképet készíteni, s azok elhelyezkedését egytől felfelé haladó sorrendben arab számokkal bejelölni. Rovart és rágcsálót évente kétszer kell irtani, ilyenkor ki kell pakolni az egész üzletet, a munkát pedig csak külső szakiparos végezheti el. Kizárólag szakirányú képesítéssel

A garázsboltok már nem bírnak el több terhet.

Fotó:

rendelkező külön alkalmazott szeletelheti a parizert, s megint egy másik nyúlhat hozzá a zöldségekhez és a gyümölcsökhöz, természetesen műanyag kesztyűben. A jogalkotó a tojáást is zöldségnek minősíti.

A kereskedők érdekvédelmi szervezete, a Kisosz nem tudott a készülő rendeletről – tájékoztattott Martonosi István megyei titkár. Utólag tiltakoznak ellene, s a kormánytól könnyítéseket próbálnak elérni, hogy a jogalkotói és a jogalkalmazói túlkapasok

miatt ne zárjanak be tömegesen a kisboltok. A titkár hangsúlyozta, nem a tisztaság és a rend ellen emelik fel a szavukat, hanem azon kikötésekkel szemben, amelyek egy működő vállalkozást ellehetetlenítenek. Mert miért kellene ott bogarat irtani, ahol sosem volt? – kérdezi, s hozzászól: ugyanakkor akadnak olyan épületek, amelyekben az üzlet tulajdonosa akár havonta is rákényszerül.

Az érdekképviselőt utalt azokra a speciális hazai, immáron

történelmi körülményekre, amikor a 90-es évek elején a munkanélküliség levezetésére a kormányzat ösztönözte a „kényszervállalkozást”. Engedélyezte, hogy olyan garázsokban nyissanak élelmiszerüzleteket, amelyeknél nem volt meg a ma már előírt belmagasság. Az új rendelet szerint most minden panelházban lévő kisboltnak tíz-húsz centivel lejjebb kellene ásnia magát, hogy megfeleljen az elvárásoknak.

FEKETE KLÁRA

Országos kutatás a szegedi pszichiátriai klinikán

Depresszióval kezdődhet a leépülés

A szegedi pszichiátriai klinika októberben induló kutatási programja országosan hasznosítható információkat ad majd az időskori depresszió és demencia felismerésében és kezelésében.

Magyarországon nincsenek adatok arról, hány idős ember szenved depresszióban, illetve szellemi leépülésben, demenciában. Óvatos becslések szerint a 60 év feletti magyar lakosság 10-15 százalékát érinti e betegség valamely fajtája, főleg az Alzheimer-kór.

A Szegedi Tudományegyetem Pszichiátriai Klinikája és az intézmény Alzheimer Alapítványa októberben hároméves vizsgálatot kezd e két betegségcsoport előfordulását, megfelelő gyógyszeres terápiától történő kezelésének eredményeit kutatódnak.

– A vizsgálatokat két megye – Csongrád és Békés – szociális, illetve idősek napközi otthonaiban folytatjuk – tájékoztattott a kutatási program vezetője, Kálmán János pszichiáter. Négy-négy és fél ezer ember vesz részt azokon a szűréseken, amelyeknek segítségével megállapítjuk, hogy az illető idős ember depresszióban vagy szellemi leépülésben, s a demencia milyen fajtájában szenved. Ennek elkülönítése és felismerése azért fontos, mert ez a betegség gyakran depresszióval indul, ugyanakkor ennek tünete lehet a memóriazavar. A korszerű hangulatjavítókkal, illetve a memóriazavarok gyógyszereivel megállítható, vagy lassítható az idegsejtek további pusztulása, s ily módon lassítható a szellemi leépülés.

Azoknak a betegeknek a felderítése, akiknél elindult e kór, szintén segíteni lehet gyógyszerekkel, hiszen itt is több évvel későbbre halasztható az elhatalmasodása.

A statisztikai adatok szerint kétszer annyi idős nő szenved depresszióban vagy Alzhei-

mer-kórban, mint férfi. A nők esetében a hormonpótlók és a hangulatjavító gyógyszerek is segíthetnek a demencia elkerülésében.

Az idősök otthonaiban hamarosan induló depresszió- és demenciaszűrések tesztelméréssel és szükség esetén műszeres vizsgálatokkal kezdődnek. Az adatfeldolgozás után az egyénre szabott gyógyszerterápia beállítása következik, majd három éven át a terápia nyomon követése, hatékonyságának figyelése, végül az eredmények értékelése, ami országos viszonylatban is támpontokat ad majd az időskorúaknál a felismeréssel és kezeléssel kapcsolatban.

A két megye szociális otthonaiban és az idősek nappali intézményeiben végzendő vizsgálatok között 60-70 orvos vesz részt. A programot a későbbiekben szeretnék kiterjeszteni egy-egy háziorvosi körzetre is, hiszen igen sok idős ember beteg, de nem kerülnek – családjuk jóvoltából – intézménybe. Az ő gyógyításuk legalább annyira fontos lenne, mint a szociális otthonokban lakóké, hiszen a családoknak óriási – anyagi és lelki – terhet jelent idős rokonuk ápolása.

Am hiába vannak kiváló gyógyszerek, például az Alzheimer-kór elhatalmasodásának lassítására, ezt megfizetni kevesen tudják. Húsz-harmincezer forintos gyógyszerekről van szó, amit az egészségbiztosító csak 50 százalékban támogat, s csupán egy évig. A szegedi pszichiátriai klinika kutatási programjának majdani tapasztalatai talán arra is rávilágítanak, hogy az időskori depresszió és demencia közvetlenül vagy közvetve tömegeket érint, s e probléma megfelelő kezelésére – a többi között a gyógyszeres terápia tb-támogatására – sürgős szükség van egy öregedő társadalomban.

K. K.

A VM DP a kettős állampolgárságról

A Vajdasági Magyar Demokrata Párt (VM DP) üdvözlöi a Magyar Demokrata Fórum elnökének, Dávid Ibolyának a bejelentését, miszerint pártja kezdeményezi az állampolgársági törvény módosítását, hogy könnyebbé tegye a kettős állampolgárság megszerzését.

Az Ágoston András vezette VM DP szerint az MDF a kezdeményezése kiküszöböli a vízumkényszer által okozott nehézségeket.

Még nem tettek le a Nobel-díjas tudós egykori villájának megvételéről

Mindenképpen kiállítják Szent-Györgyi hagyatékát

A szegedi Nobel-díjas professzor, Szent-Györgyi Albert hagyatékát mindenképpen bemutatják. Ha mégsem sikerül megszerezni a világhírű kutató egykori villáját, akkor volt munkahelyén, az egyetemen állítják ki a Szent-Györgyi-hagyatékot.

– A szegedi egyetem orvoscara számos jelentős céggel áll kapcsolatban. Bízom benne, hogy sikerül őket meggyőzni arról, miért volna fontos Szent-Györgyi Albert egykori villájában egy múzeum, egy emlékhely kialakítása. Abban nem bízom, hogy mindegyik a szívén fogja viselni az épület sorsát, de ha néhány helyen megnyílnak a pénztárcák, már az is nagy segítség lesz – jelentette ki lapunknak nyilatkozva Szabó László szegedi MDF-es önkormányzati képviselő. Az orvos-politikus véleménye szerint a ház tulajdonosa, az Artisjus bejelentése a villa megtartásáról, nem végleges.

Szabó hozzátette, amennyiben a város nem működik közre a villa megvásárlásában, úgy az egyetem egy jelképes összeggel hozzájárul a vételhez. – Gondot okoz az is, hogy az épület nem élvez helyi védeltséget, így a mostani tulajdonos akár le is bonthatja a Nobel-díjas professzor egykori házát – tette hozzá a képviselő. Az épület megvásárlásától füg-

Szent-Györgyi Albert újszegedi villája még csak védeltséget sem élvez.

Fotó: Karnok Csaba

getlenül megoldódhat a Szent-Györgyi-hagyaték ügye is. – Bízunk benne, hogy a kiállítást Újszegeden fogjuk majd megnyitni. Amennyiben mégsem sikerül megszerezni a villát, akkor vagy

Átverés

PÁNEK SÁNDOR

Az elmúlt héten szinte valamennyi tudósítás, amely a módosított kedvezménytörvény bukaresti aláírásáról szólt, azzal a feszült-ségterhes hírelemmel indult, hogy Medgyessy Péter egy ideig gondolkodott, lemondja-e romániai útját. Ez a közlés, valamint a kormányfők négy szemközti megbeszélésének elmaradása volt a magyar külügy válaszcspása arra, hogy Adrian Nastase, 2001-ben tett ígérete ellenére nem teljesíti az aradi Szabadság-szobor visszaállítását. Az egyezményt végül is aláírták (ezt szintén bukaresti diplomáciai győzelemnek könyvelte el a román sajtó), a magyar miniszterelnök minden jót kívánt a román népnek, és a románokra szegezve tekintetét elmondta azóta már híressé vált mondatát: „Elhangzott egy ígéret, s azt be kell tartani”, amitől nyilván a teljes román politika súlyos önbecsülési válságba zuhant.

A magyar diplomácia a Kovács–Medgyessy-féle gesztuspolitizálás eredményeként már csak ezekkel a naív eszközökkel rendelkezik a bukaresti profi mosolygókkal szemben. Több, mint beszédes, hogy a külügyminisztérium milyen könnyen szaladt bele ebbe a szoborügybe, milyen őszinte meglepetés érte egy olyan kérdésben, amelyben pontosan arra számíthattak volna, ami történt. Ha a magyar külügyminisztérium a valóságból indul ki, könnyűszerrel tájékozódhatott volna, akár nem hivatalos csatornákon, akár a titkosszolgálatokon keresztül arról, hogy mennyire komoly, vagy mennyire megvalósítható a román ígéret. Ha Medgyessy Péter jóhiszemű oldaláról árulkodik is az, hogy vadászat közben nem kérdez rá Nastaséra szoborügyben, az ország külügyminisztériumának viszont már nem erénye, hanem kifejezetten gyengéje a jóhiszeműség. Egyszerűen szólva a románok következmények nélkül verték át a magyar diplomáciát és blamázták a magyar kormányfőt, amikor Iliescu és Nastase egy jelentéktelen építészeti bizottsággal mondatta ki a nemet a szobor-visszaállításra. Bárkinek, aki ezek után megbékélési szoborparkról kíván egyezkedni, ajánlható, tekintse meg előbb a kolozsvári román (egykor magyar) opera előtt álló irdatlan Avram Iancu-szobrot.

Nastase Bukarestben úgy vélte, a két ország kapcsolatát azok a kérdések terhelik, amelyeket a jelenlegi magyar ellenzék kreált – például a szoborügy. A fentiek értelmében ez szinte elismerésnek hat. De a pártatlanság jegyében érdemes azt is felidézni, milyen elemi felháborodást váltott ki Bukarestben, amikor a kormánypárti EU-csatlakozási miniszter felvetette, hogy a magyar fél is legyen jelen Románia uniós csatlakozási tárgyalásainál. Ez az ötlet, bár a külügyminisztérium eltemette, kiinduló pontja lehetne egy realisabb Bukarest-politikának az EU-n belül. Nem lenne célszerű egy, az unióba felvett Romániától megtudni, tartogat-e még meglepetéseket. Lehet találkozni, vajon a román politika nem azon gondolkodik-e máris (lásd Iliescu kijelentését, miszerint Románia a nemzetiségi politika mintául áll Európában), hogyan fogadtassa el saját status quoját Brüsszelben, ugyanúgy, ahogyan a cseheknek sikerült szinte EU-konformmá tenni a Benes-dekrétumokat? Ha ez így van, a magyar diplomáciának december elsejei koccintások helyett arra kellene stratégiát készítenie, hogy Brüsszel egyértelmű kisebbségi elvárásokkal fogadja a román mosolyt.

Négyórás bankkártya-zárlat

Az ország egyes térségeiben, köztük Csongrád megyében, szombaton több órán keresztül nem lehetett használni a bankkártyákat.

MUNKATÁRSUNKTÓL

Szombat délelőtt tíz és délután két óra között az ország számos pontján nem lehetett használni a bankkártyákat. Csongrád megye jelentős területén sem működtek a pénzkidő automaták, az ATM-ek. De nem lehetett fizetni a benzinkutakon, a bevásárlóközpontokban, valamint nem lehetett átutalásokat sem végrehajtani, ugyanis a készpénzkímélő vásárlásra használható bankkártya-leolvasók, a POS-terminálok sem üzemeltek. Egyes ATM-eknél még tegnap délelőtt sem lehetett készpénzt felvenni. Ez a bevásárlóközpontokban, a nagyobb üzletekben és a benzinkutaknál torlódásokkal járt. Az említett helyeken perceként közölték a vásárlókkal, hogy csak készpénzzel tudnak fizetni.

A probléma okáról vasárnap estig nem kaptunk hivatalos tájékoztatást, ám annyi bizonyos, hogy a hiba nem csak egyetlen pénzintézetet érintett. Az ilyen jellegű átmeneti zavart általában a műholdas adatátviteli rendszer meghibásodása okozza, amely a szálak „épségét” a hiba idején lehúzott tételekkel nem befolyásolja, ha mégis, akkor korrigálják.

G. SZ. L.